

Hur får jag hunden att sluta med det oönskade beteendet? Michelle Ohlsson

Om man går till grunden med hur beteende formas så är det genom förstärkning och bestraffning (det limbiska systemet påverkar beteenden genom att göra det som stimulerar välbehag och undvika sådant som skapar obehag).

Med det i åtanke så får hunden någon form av förstärkning när den gör de oönskade beteendet. Vi kan ta skällande som exempel (men du kan ersätta skällandet med vilket beteende som helst egentligen, som förekommer upprepande gånger).

Så om vi nu säger att du har en hund som okynnes skäller, exempelvis för uppmärksamhet eller tristess. Det kan vara ditt handlande (att hunden får någon som helst form av uppmärksamhet av dig och då räknas även negativ in till detta), eller du kanske omedvetet gör något som förstärker hundens beteende, att du tittar mer på hunden och så vidare.

Hundar är duktiga på att läsa oss och våra signaler och även lägga märke till kedjor. Du har kanske tidigare när hunden börjar skälla först försökt ignorera, sen blir du irriterad och börjar sucka, sätta handen för ansiktet, kasta mer blickar på hunden, muttra och sen säga till hunden. Så kan det vips för hunden numera vara försäkrande bara att du börjar sucka när den skäller. För då vet hunden att du är på rätt väg och att dennes beteende tillslut kommer löna sig. Dina signaler blir helt enkelt sekundära förstärkare (sådant som talar om att den primära/väsentliga förstärkaren är på väg). Och då fortsätter hunden eftersom du hela tiden talar om "snart, snart så ska jag förstärka dig på riktigt". Men givetvis kan beteenden också vara självförstärkande. Att hunden tycker det är roligt att skälla eller att den får utlopp för något inneboende hos hunden.

Så viktigt är att se till att hunden får lagom mycket stimulans och sysselsättning. Så den är tillfreds och inte har för mycket energi som inte har fått utlopp eller att hunden har fått för mycket stimulans och sysselsättning som faktiskt stressar. Det är lika vanligt om inte mer vanligt med hundar som faktiskt är överstimulerade och fel stimulerade och det stressar mer än att vara understimulerad.

Se över din hunds liv och dess aktiviteter. Viktigt är att hunden har minst en riktig vilodag i veckan, gärna två. Då är det bara korta rastningspromenader som gäller och annars bara slappa hemma. Sedan är ett arbete viktigt, någon som tröttar ut hunden rejält, som att spåra, gå kurs, valla, dra, träna lydning, agility, jaga. Det ska hunden göra 1-2 gånger i veckan och bra är att lägga vilodagen efter en arbetsdag – så hunden får möjlighet att återhämta sig.

Att en hund har ett oönskat beteende är ofta en följa av flera saker, förstärkning och konsekvens av beteenden men även hur hunden mår och fungerar i vardagen. Så se över helheten i hundens liv och åtgärda om de är för lite eller för mycket vila kontra aktivitet.

Nu tillbaka till de oönskade beteendet, i det här exemplet skällande. Har beteende pågått under en längre tid och du kanske har försökt släcka ut det (ignorera hunden) men inte ignorerat hunden varje gång beteendet förekommer så har den fått oregelbunden förstärkning. Oregelbunden förstärkning är det svåraste hindret när man ska släcka ut ett beteende. För vad hunden faktiskt har lärt sig är att vara grymt uthållig i sitt beteende! Du har förstärkt det oregelbundet och ibland kanske det tagit lång tid innan du har förstärkt det (läs i början på texten om du behöver påminnas om vad förstärkning är), så har du om du tänker efter lärt hunden att det bara är att fortsätta sitt beteende och vara uthållig, så till slut så kommer de löna sig!

Varför tror ni beteendet att tigga sitter som berget i hunden fast den sällan får slicka några tallrikar? Du har tränat den omedvetet med oregelbunden förstärkning genom att ibland ge vika och låta hunden få mat från bordet, hunden har lärt sig ett starkt och uthålligt beteende – att tigga! Tänk om du kunde få samma resultat på andra beteenden, som du faktiskt vill ha! Det går, bara att tänka i samma banor med oregelbunden förstärkning och sekundära förstärkare.

Men tillbaka igen till vårt oönskade beteende. För att du ska kunna släcka beteende det måste du vara mer uthållig och VARJE gång (ingen uppmärksamhet alls) ignorera beteendet. Även om du egentligen inte har tid, tålmod eller ork just då. Efter en liten stund när hunden har tystnad kan den få beröm eller uppmärksamhet. Men var försiktig så att du inte gör det för snabbt inpå när hunden slutar med beteendet. Så att hunden inte lär sig kedjan om jag skäller och sen tystnar får jag uppmärksamhet/kontakt (förstärkning).

När man jobbar med utsläckning är det viktigt att komma ihåg att de kan ta tid (speciellt om de är väl inlärd och förstärkta beteenden) och att det blir värre innan de blir bättre. Men att när de blir värre är man nära att lyckas, det kan hjälpa att tänka så! För ett beteende intensifieras innan det försvinner, en liknelse kan vara när vi inte får upp en dörr. Man trilskas och fortsätter, man blir mer intensiv i sitt handlande och kanske till och med lite aggressiv. Det sista man gör innan man ger upp (slutar med beteendet) är att ta i lite extra för att få upp dörren.

Så med andra ord, när hundens beteende blir värre (och du har varit noga i din utsläckning), då är det nära att försvinna! **Ha förtröstan!**